

לורנס פישר

"המחשב נולד כדי לפתור בעיות שלא היו קיימות קודם"

ביל גייטס

ניוזלטר מספר 10

טוב שחזרתם כי יש לנו סיפור חדש. אבל לפני שנתחיל רציתי לומר תודה על התגובות שלכם.

ובואו נתחיל בסיפור שלנו. כולנו יודעים שהייתה מלחמת קיום בשנת 1948 באיזורינו ואם לא ידעתם, חיזרו לבית הספר בבקשה. באותו עת, היה על ישראל חרם מכירת נשק מכל מדינה בעולם חוץ מאחת, צ'כוסלובקיה. מי שחושב שהאמריקאים עמדו לצידנו בעת הזו, טועה, זו שגיאה די נפוצה בימינו ששומעים בעיקר במדיה החברתית. מדוע מדינות עולם לא רצו למכור לנו נשק? טוב ששאלתם, אבל אין לי הרבה תשובות אלא רק שמדינות מערב לא רצו לעצבן את הלקוחות הערביים שלהם, הרי מדובר במדינה קטנה מול הרבה מדינות גדולות שגם היה להן נפט. בדיחה ישנה אומרת שחבל שמשה רבינו פנה שמאלה במקום ימינה. אם היה פונה ימינה לנו היה נפט ולערבים תפוזים.

צ'כוסלובקיה כן הייתה מוכנה, אבל רק עם אישור של רוסיה, כי הרי ב-1948 הם היו חלק מהברית הרוסית. ולמה היו מוכנים, חוץ מלקבל כסף כמו פייזר בימינו, ובכן יאן מסריק, שר החוץ הצ'כי דאז, היה חבר של ישראל ואיפשר את המכירה של הנשק. מי שלא יודע כפר מסריק נקרא על שמ. הנשק שקיבלנו היה אותו הנשק ששימש את הצבא הנאצי. היו לנו חיילים ששרתו בצבא הבריטי אבל מי ידע כיצד להשתמש בצידוד גרמני? קנינו מהם גם מטוסים אבל מי ידע איך להטיס מטוס מסרשמיידט? מסתבר שלאף אחד ועיזר וייצמן, שהיה טייס בחיל אוויר הבריטי והכיר את מטוס הספיטפייר הבריטי על בוריו, הוטס ל צ'כוסלובקיה כדי ללמוד על המטוס.

טיסות מ צ'כוסלובקיה לישראל הביאו נשק קל וכמובן גם דואר, הרי יש מלחמה אז איזה מטוסים יביאו דואר? לא היה ניתן להשתמש בדוא"ל ב-1948, לא יודע למה. מבין הטייסים הצ'כים שטסו בצורה קבועה אל ישראל היה איש אמיץ בשם ואצלב פוגלר.

פוגלר רצה לערוך למערב והייתה לו תכנית מסודרת, לא כמו אצלינו, אבל ההצלחה הייתה תלויה בזה שיחזור אל פראג ב-24 בדצמבר (ערב חג המולד, כאשר הביטחון יהיה רופף) ולהבריח את משפחתו החוצה. הוא נאלץ לעמוד בלוח הזמנים המדויק של עזיבת רומא ב-21 בדצמבר, לאתונה, לאחר מכן לידה (לוד) וחזרה, וזה לו"ז מאוד צפוף. הלך וחזר בשלושה ימים במטוס דקוטה? היום אולי נשמע מגוחך כי היום טיסה לצ'כיה זה צ'ק-צ'אק אבל מי רוצה לנסוע לפראג בחורף?

שום דבר לא קורה בוואקום ובדצמבר 1948 משהו מתרחש ביוון שיכול מאוד להשפיע על התוכנית של פוגלר אבל אף אחד לא סיפר לו. מאז שחרור יוון מהכיבוש הנאצי, פרטיזנים קומוניסטים יוונים ניסו להפיל את הממשל הפרו-מערבי על ידי מרד גלוי, דומה לסיפור הקודם, לא? אנגליה וארצות הברית תמכו בממשלת יוון ואנגליה שימשה גם כשולטת בפועל ביוון במהלך 1948, לא בדיוק כיבוש. אז ב-21 בדצמבר 1948, אותו יום שפולגר יצא מרומא, התרחשו קרבות עזים בכל רחבי יוון, בין הממשלה והמורדים. חשוב לדעת שהמורדים היה מקבלים אספקה אווירית מחיל האוויר היוגוסלבי.

המודיעין הבריטי פיקד על בקרת התעבורה האווירית ביוון, כולל באתונה ובשדות התעופה של קלמטה, עיר בדרום יוון, ורצו לזהות כל טיסה וטיסה לפני הכוונה להמראות ונחיתות וכמובן לא נתנו אישורים לחיל אוויר היוגוסלבי.

כשפוגלר התקרב ליוון כשהוא נושא נשק לצ'כיה, מזג האוויר אילץ אותו לסטות מתוכנית הטיסה המקורית והוא דיווח על כך לאתונה. היה חושך מצרים והוא לא היה מסוגל לזהות את מקום הימצאו, וייז כמובן לא עובד באוויר, וביקש

עזרה מהבקרה האווירית הקרובה כדי לעזור לו בזיהוי מקומו. הוא שידר שוב ושוב, וללא תשובה. הוא לא ידע שבלונדון, מלטה וטנג'יר דווקא שמעו את קריאת ה SOS שלו וגם לא ידע שהבקרה האווירית של יוון לא ענתה בכוונה. ולמה? מכיוון שהמודיעין הבריטי האמין כי הכוונה של הטיסה הצ'כית הייתה להצניח נשק למורדים הקומוניסטים המקומיים. שדה התעופה קלמטה היה פחות מ 60 ק"מ משם והיה יכול בקלי קלות לטפל בדקוטה, אך הבריטים אילצו את הבקרה האווירית לא לענות.

הפרטיזנים שמעו את המטוס בשמיים מעליהם וכמובן הניחו שהטיסה הייתה מיועדת להם. הם מיהרו להדליק אורות, וסימנים אחרים על רכס המתאים לנחיתה למצנחים של אספקה. אדון פוגלר המסכן, חשב שהמכשור במטוס לא היה תקין עקב שתיקת הרדיו ומאוד שמח לראות את הזיקוקים והאמין שהם מראים נתיב נחיתה שיתאים לנחיתה חרום. כשהחל את הנחיתה, פתאום הבחין בגבעה, ולא הצליח לטפס בזמן, והתנגש ברכס. מטוס הנוסעים הצ'כי התרסק ליד קלמטה, יוון ב- 21 בדצמבר 1948.

כמובן הפרטיזנים התנפלו על המטוס ולקחו את כל הנשק ולא השאירו לנו כלום חוץ ממעט מכתבים ששרדו את התרסקות. חבל שלא היה לנו ביטוח. חוץ מפולגר הטייס, היו על המטוס עוד נוסעים אומללים כולל ארבעה עשר ישראלים.

אם מישהו היה מקבל מכתב כזה, קרוע, שרוף ומלוכלך, האם היה זורק לפח? לא? אישית לא ראיתי הרבה מכתבים ששרדו מההתרסקות הזו והם נדירים מאוד אבל כמובן יש. בתמונה רואים דוגמא מהאוסף האישי שלי. מטעמי מקום, לא צירפתי את הגב של המכתב. הסיפור מבוסס על מאמר שהיה בגליון 36 של כתב העת HLPH.

אז זהו, זה הסיפור להפעם, ויש עוד אבל בפעם הבא.

תגובות בקשות וכד' ניתן לשלוח אלי ל lf.stamps@gmail.com

אם רוצים להפסיק לקבל את הניוזלטר, נא לשלוח לי מייל חוזר

סיפורים מעניינים מעולם הבולאות